

Kritik mot Polismyndigheten i Jönköpings län, som inte tagit anmälningar om hot och misshandel på tillräckligt allvar. Även kritik mot en jouråklagare

Beslutet i korthet: En kvinna vände sig till polisen och berättade att hon och hennes barn hotats till livet. Hotet kom från hennes före detta man. I ett förhör lämnade hon ett flertal uppgifter och uppgav att hon var rädd, särskilt för barnens skull. Polisen gjorde inget ytterligare, förutom att kontakta jouråklagaren, som bedömde att några åtgärder inte behövde vidtas under jourtid. Morgonen därpå mördade mannen kvinnan.

Polismyndigheten kritiseras för att inte ha skaffat sig ett bättre underlag för sin bedömning av allvaret i hotet. Myndigheten kritiseras även för att inte ha gjort något för att förvissa sig om att barnen inte för illa. Myndigheten brast slutligen i det ansvar den haft för förundersökningsledningen fram till dess att denna övertogs av åklagare.

Jouråklagaren kritiseras för sitt passiva sätt att utöva förundersökningsledningen och för att helt ha åsidosatt sin dokumentationsplikt.

Bakgrund och utredning

AA mördades på morgonen den 29 november 2010 av sin före detta man. Hon hade föregående kväll polisanmält att han hotat henne och deras gemensamma barn till livet samt misshandlat dottern, men detta hade inte föranlett någon annan åtgärd än ett förhör med AA.

AA:s far anmälde åklagare och polis för tjänstefel. De hade enligt hans mening gjort en felbedömning som lett till dotterns död. Överåklagaren BB beslöt att inte inleda förundersökning. Detta överprövades av överåklagaren CC, som inte ändrade beslutet. Händelsen, som har uppmärksammats i massmedia, har sedan anmälts till JO från flera håll.

Av den utredning som därefter genomförts framgår följande.

AA kontaktade polisen en söndagskväll omkring kl. 20.40. Enligt den anmälan som togs upp berättade hon att hennes före detta man DD hotat döda henne och deras två barn. Hon hade tidigare samma kväll sagt till DD att hon avsåg att vidta åtgärder för att barnen inte längre skulle få vara hos honom. Barnen befann sig när anmälan gjordes hos DD. I samband med detta ringde dottern EE, som vid tillfället var tretton år, till AA och ville bli tagen därifrån. AA uppgav till polisen att hon var

mycket orolig över att barnen skulle fara illa och bad polisen hämta dem. AA sa också att DD hade ett handeldvapen hemma och att han saknade vapentillstånd.

En polispatrull beordrades till AA:s bostad, där hon hördes. Därvid togs ytterligare en anmälan upp. Den gällde misshandel, bestående i att DD under kvällen slagit EE. Det antecknades att några skador inte kunde preciseras eller kontrolleras beroende på att dottern befann sig hos DD, där misshandeln skulle ha ägt rum.

I det protokoll som upprättades över förhöret med AA angavs följande. I samband med att AA skulle lämna barnen hos DD tidigare under kvällen hade det uppstått en diskussion om var barnen skulle bo, varvid AA förklarade att hon dagen därpå avsåg att ta kontakt med familjerätten. DD blev upprörd och sa att "AA och barnen ska ligga i graven". Senare ringde AA till dottern EE. Hon hörde DD skrika i bakgrunden och fick tala med honom. DD sa då att ringer du familjerätten och tar upp det här, då mördar jag er. Medan detta pågick hade AA sin far uppkopplad på sin mobiltelefon. På fråga om hon tog hotet på allvar svarade AA att hon fruktade att DD skulle komma att göra verklighet av hotet eftersom denne var rädd att förlora barnen. Hon uppgav att han skulle kunna leja någon att göra det; han hade tidigare hotat med detta. Hon berättade vidare att han hade en pistol. Hon visste inte var han förvarade den men sa att han tidigare haft den i ett kassaskåp i ett förråd bredvid sin lägenhet. Under den tid de bodde tillsammans blev hon ofta slagen. Det pågick under tio år, senast det skedde var för tre och ett halvt år sedan. – Beträffande misshandeln av dottern uppgav AA att det slag som DD utdelat inte varit hårt, enligt vad dottern berättat. Barnen var rädda för DD. Det framgick att DD uttalat hot och att dottern dokumenterat detta med sin mobiltelefon.

Förhöret pågick från klockan 23.05 till 23.45. Cirka klockan 01.15 på natten kontaktades jouråklagaren, som beslutade att DD inte skulle frihetsberövas. Hon gav inga utredningsdirektiv utan hänvisade polisen att ta kontakt med lokal åklagare på morgonen. Vakthavande befäl vidtog inte några ytterligare åtgärder i ärendet, som överlämnades till den kollega som trädde i tjänst följande dag. Det hanterades därefter av den s.k. brottsamordningen i, som det heter i polismyndighetens yttrande, "det dagliga bruset". Ärendet lottades på åklagare efter lunch, cirka två timmar efter det att polisen underrättats om att AA mördats.

Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten i Jönköpings län har yttrat sig, se bilagor.

Polismyndigheten (länspolismästaren FF) redogjorde för händelseförloppet, i enlighet med vad som framgått ovan. Myndigheten ansåg att man efter förhöret med AA borde ha informerat socialnämnden om att hennes barn behövde skydd och att åklagare borde ha kontaktats den följande morgonen. I övrigt ansåg myndigheten, som det får förstås, inte att något fel begåtts.

Åklagarmyndigheten redovisade upplysningar som inhämtats från jouråklagaren, kammaråklagaren GG, och chefsåklagaren vid åklagarkammaren i Kalmar, HH.

GG upplyste att hon hade blivit uppringd av polisen i Jönköping någon gång strax efter midnatt och fått en föredragning om ärendet. Hon hade inte kvar några anteckningar från detta. Av hennes redogörelse till Åklagarmyndigheten framgick dock att hon hade fått i huvudsak den information om ärendet som beskrivits ovan. Efter föredragningen hade hon att bedöma om något tvångsmedel skulle användas mot den misstänkte mannen eller om någon annan förundersökningsåtgärd behövde vidtas under jourtid. Det hot som framställt hade enligt hennes bedömning inte ett sådant straffvärde att det fanns grund för ett frihetsberövande. Det fanns heller inga andra brott mot kvinnan i närliggande tid. Om så hade varit fallet kunde det ha inneburit att den samlade brottsligheten haft ett högre straffvärde samt att man i bedömningen vägt in ett upprepat hot- och våldsbeteende. Den sammantagna bilden kunde då ha motiverat att vidta tvångsmedel mot mannen. GG sammanfattade:

Jag fann således att varken brottet i sig eller omständigheterna runt gärningen gav anledning att omedelbart ingripa mot mannen och uppmanade därför i stället polisen att ta kontakt med ordinarie åklagare nästa dag.

Motsvarande bedömning gjorde jag angående den ringa misshandel som begåtts mot barnet.

Polisen lyfte inte fram något som gav anledning till en annan bedömning än den jag redovisat, utan jag fick intrycket av att föredragande polisman delade min uppfattning att vidare åtgärder kunde anstå.

Mitt beslut dokumenterades inte på något sätt utan jag förde endast kortfattade minnesanteckningar under telefonsamtalet med polisen. Dessa anteckningar kasserades efter jourtjänstgöringens slut.

Åklagarkammarens chef, HH, upplyste bl.a. att hot av det slag som här förekom är vanliga, varvid det framgick att vissa polisdistrikt kontaktar åklagare rutinmässigt medan andra bara gör det om omedelbara åtgärder behöver vidtas. Enligt HH borde GG ha dokumenterat beslutet om att förundersökningen övertogs av åklagare, beslutet att inte vidta några åtgärder samt eventuella direktiv för den fortsatta utredningen. Hon ansåg däremot inte att GG, som arbetat med denna typ av ärenden i flera år och var van att göra bedömningar av detta slag, kunde kritiseras för det beslut hon fattade efter polisens föredragning och tillade att det som senare hände tyvärr inte kunde förutses.

Enligt Åklagarmyndigheten (vice riksåklagaren JJ) var det helt klart att utredningen inte talade för att recidivfaran var sådan att det efter föredragningen fanns tillräckliga skäl för GG att anhålla DD. Myndigheten motiverade detta med att det inte fanns några uppgifter om att DD under senare år begått andra brott mot AA, att han inte förekom i misstanke- eller belastningsregistret och att det inte framkom några särskilda omständigheter som gav anledning för GG att anta att det förelåg en akut hotbild mot AA. Även om inget hade hindrat GG från att redan under natten ge direktiv om ett kompletterande målsägandeförhör hade Åklagarmyndigheten inget att erinra mot att GG inte gav några andra instruktioner till polisen än de som kom att ges. Myndigheten instämde avslutningsvis i att GG borde ha dokumenterat sina åtgärder i ärendet.

Rättslig reglering

Polisverksamhetens ändamål finns angivet i 1 § polislagen. Där anges att som ett led i samhällets verksamhet för att främja rättvisa och trygghet, ska polisens arbete syfta till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt till att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp.

Polisen uppgifter finns angivna i samma lags 2 §. Där framgår att polisen bl.a. ska förebygga brott, bedriva utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal samt lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen.

Polisen har anförtrotts vidsträckta befogenheter för att fullgöra sina uppgifter. Vid utredningen av brott finns specifika regler i rättegångsbalken, RB.

Polisen ska enligt 3 § polislagen samarbeta med myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten. Det åligger därvid särskilt polisen att fortlöpande samarbeta med myndigheterna inom socialtjänsten och snarast underrätta dessa om förhållanden som bör föranleda någon åtgärd av dem. I samma bestämmelse erinras om skyldigheten att enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd. Enligt denna bestämmelse ska polismyndigheterna och dess anställda genast göra anmälan till socialnämnden om de i sin verksamhet upptäcker något som kan innebära att nämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

Så snart det på grund av angivelse eller av annat skäl finns anledning att anta att ett brott som hör under allmänt åtal har förövats ska förundersökning inledas, 23 kap. 1 § RB. Beslut att inleda en förundersökning ska fattas av polismyndighet eller åklagare, 23 kap. 3 § första stycket RB. Ett sådant beslut ska sättas upp särskilt eller antecknas i akten, varvid det ska framgå vem som har fattat det, 1 a § förundersökningskungörelsen.

Om förundersökningen inletts av polismyndighet och saken inte är av enkel beskaffenhet, ska ledningen övertas av åklagaren, så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet, 23 kap. 3 § första stycket RB. Där framgår att åklagaren också ska överta ledningen när det är påkallat av särskilda skäl.

Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten har utfärdat likalydande föreskrifter om vilka brott som är av enkel beskaffenhet (RPSFS 2012:12, FAP 403-5; ÅFS 2005:9). Dessa brott finns uppräknade i en bilaga till föreskrifterna. Där framgår att olaga hot och misshandel är brott av enkel beskaffenhet i denna mening, dvs. förundersökning om sådana brott ska normalt ledas av polismyndighet. Av föreskrifterna framgår emellertid även att åklagare ska leda förundersökningen när brottet innefattar våld eller hot om våld mot närstående eller tidigare närstående person (6 §). Om polismyndigheten i ett sådant fall har inlett förundersökning ska ledningen snarast överlämnas till åklagare.

När förundersökningen leds av åklagaren, får han eller hon vid undersökningens verkställande anlita biträde av polismyndigheten samt uppdra åt polisman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet, 23 kap. 3 § andra stycket RB. Enligt bestämmelsen får en polisman, innan förundersökning hunnit inledas, hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen.

Enligt 1 a § förundersökningskungörelsen framgår även att förundersökningsledaren

- har ansvar för förundersökningen i dess helhet,
- ska se till att utredningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara samt
- ska ge dem som biträder honom eller henne behövliga direktiv för arbetet.

Under förundersökningen får förhör hållas med den som antas kunna lämna upplysningar av betydelse för utredningen, 23 kap. 6 § RB. Skyldigheten för var och en att underkasta sig förhör är förenad med befogenheter att medta, hämta och kvarhålla den som ska höras, 23 kap. 7–9 §§ RB.

Enligt 23 kap. 21 § RB ska det vid en förundersökning föras protokoll över vad som förekommit av betydelse för utredningen. Närmare bestämmelser om förundersökningsprotokollets innehåll finns i 20–23 §§ förundersökningskungörelsen, av vilka det bl.a. framgår att det i protokollet ska antecknas tid och plats för de åtgärder som vidtas under förundersökningen.

Regler om frihetsberövanden av personer som misstänks för brott finns i 24 kap. RB. Åklagare kan besluta att den som är misstänkt för brott ska anhållas, under förutsättning att skäl för häktning bedöms föreligga (6 § första stycket). Därvid gäller i huvudsak och såvitt här är av intresse följande. Enligt 1 § får den som är på sannolika skäl misstänkt för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse ett år eller däröver häktas, om det med hänsyn till brottets beskaffenhet, den misstänktes förhållande eller någon annan omständighet finns risk för att han avviker (flyktfara), undanröjer bevis eller försvårar sakens utredning (kollusionsfara) eller fortsätter sin brottsliga verksamhet (recidivfara). Kan det antas att den misstänkte endast kommer att dömas till böter får häktning emellertid inte ske.

Bedömning

Händelseförloppet

Det står, med facit i hand, klart att det var en felbedömning att inte ta AA:s anmälan och rädsla på större allvar. Frågan om polis och åklagare kan klandras för detta är beroende av vilken information som hade kommit fram. Polisens dokumentation visar att man bl.a. hade tillgång till följande uppgifter från AA.

- DD hade hotat döda henne och deras två barn sedan hon sagt till DD att hon skulle vidta åtgärder för att barnen inte längre skulle få vara hos honom.
- Hon var rädd för att DD skulle göra verklighet av hotet. Han hade tidigare hotat leja någon i detta syfte.
- Hon uppgav att DD hade ett vapen hemma och angav var han brukat förvara detta.
- DD hade under den tid de var gifta misshandlat henne många gånger.

Såvitt angick anmälan om misshandel mot dottern fanns därutöver bl.a. följande information.

- Dottern hade enligt uppgift blivit slagen av DD, dock inte hårt.
- Dottern hade enligt uppgift ringt till AA från DD:s bostad och velat bli tagen därifrån.
- Dottern hade enligt uppgift spelat in hot som hon utsatts för under kvällen.
- AA uppgav att hon var mycket orolig för barnen och bad att de skulle hämtas.

Huruvida en informationsbild av detta slag bör föranleda fler åtgärder än de som företogs är en bedömningsfråga, som det är svårt att uttala någon bestämd mening om för den som inte i tid och rum varit närmare delaktig i händelseförloppet. Det gäller särskilt när det, som i detta fall, finns ett facit som riskerar att förleda till andra slutsatser än som skulle ha dragits om det som nu inträffade inte hade hänt.

Bedömning av det hot som riktades mot AA och barnen

AA:s ärende när hon vände sig till polisen på söndagskvällen var att hon och hennes barn blivit hotade, varvid hon fruktade för barnen och ville att dessa skulle föras i säkerhet. En medborgare i denna situation har berättigade förväntningar på att polisen ska göra en professionell bedömning av hotet och vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas.

Det framgår också av anmälningsupptagningen att ärendet inledningsvis togs på relativt stort allvar. En patrull skickas tämligen omgående, sent på söndag kväll, vilket visar att ärendet bedömdes så angeläget att utredningsåtgärder inte kunde anstå till morgondagen. Sedan patrullen avrapporterat och åklagaren kontaktats avstannar dock aktiviteten, till synes utan att något tillkommit som varit ägnat att ändra den ursprungliga bedömningen. Tvärtom vidhöll AA alla uppgifter. Inget har redovisats som tydde på att hon överdrev situationen. Att dottern misshandlats och utsatts för hot som hon dessutom dokumenterat var tillkommande information som snarare stärkte än försvagade den bild som lett till de inledande åtgärderna. Detsamma gäller uppgifterna om mångårig misshandel under den tid paret sammanlevt.

Att bedöma allvaret i ett framfört hot är svårt, och man bör – i linje med vad som redan påpekats – vara försiktig med att i efterhand kritisera ett ställningstagande som visat sig felaktigt. Vad som emellertid måste krävas är att den som gör bedömningen använder sig av de informationskällor som står till buds för att få fram ett så bra underlag som möjligt för sitt ställningstagande. I detta fall, som gällde hot och våld i nära relation, fanns det flera saker som enkelt hade kunnat bredda och fördjupa beslutsunderlaget. Framför allt borde det ha legat nära till hands att kontrollera situationen i DD:s bostad. Där hade enligt uppgift en misshandel begåtts och hot framställts. Hoten skulle finnas dokumenterade i en mobiltelefon som fanns i bostaden. Informationen talade allmänt för att DD var i upprörd sinnesstämning. Dessutom fanns uppgiften om att DD förvarade ett licenspliktigt vapen i bostaden. Dessa omständigheter skulle såväl var för sig som sammantagna ha kunnat läggas till grund för utredningsåtgärder hos DD. Det har inte framkommit att polisens arbetsbelastning under kvällen var sådan att det förelåg hinder mot att genomföra åtgärder av detta slag.

Skydd för barnen

Av handlingarna framgår att AA:s främsta oro gällde barnen. Hon bad upprepade gånger om att dessa skulle föras bort från DD. Föräldrarna hade gemensam vårdnad och ett beslut om att hämta dem hade självfallet inte kunnat fattas utan noggranna överväganden. Det saknas emellertid spår av att det förekom några överväganden alls. Om det hade gjort det skulle polismyndighetens författningsenliga skyldighet att göra anmälan till socialnämnden m.m. rimligen varit bland det första som aktualiserats.

Det är anmärkningsvärt att polisen, trots AA:s enträgna och på anförda sakskäl grundade begäran, inte vidtog någon åtgärd för att förvissa sig om att barnen inte for illa, eller för att säkerställa att ansvaret i det hänseendet övertogs av annan myndighet. Denna underlåtenhet står i strid med polisens grundläggande uppgifter enligt polislagen.

Ytterligare information som fanns tillgänglig

Det hittills sagda har grundats på den information som polisen fick del av under kvällen. Något försök att utröna vilken situation barnen befann sig i gjordes inte och någon dokumentation om detta finns följaktligen inte heller i detta ärende. I förhör under utredningen av mordet på AA har dottern EE dock lämnat en utförlig beskrivning av situationen i DD:s bostad den aktuella kvällen.

Hon berättade där följande. DD var mycket upprörd sedan AA bl.a. berättat om att hon skulle flytta samman med en ny man och att barnen skulle följa med. Sedan AA gått hade han blivit ”mycket, mycket mer aggressiv”. Senare hade han hotat EE med kniv och slagit henne flera gånger. När han tillfälligt var ute ringde hon sin mamma och berättade vad som hänt. Sedan DD kommit tillbaka försökte han åter misshandla henne, men hennes lillebror lyckades avstyra detta. Om inte brodern kommit emellan skulle hon ha blivit ihjälslagen. – Av förhöret framgår – vilket AA ju även upplyste polisen om – att EE på sin mobiltelefon spelat in de hot DD

framförde. Ljudfilerna finns utskrivna i förundersökningsprotokollet. Av dessa framgår att DD uttalade en rad hot, varvid han framstår som uppjagad och ur balans.

Dessa uppgifter visar att det är sannolikt att underlaget för såväl hotbilden som barnens skyddsbehov skulle ha breddats och fördjupats avsevärt om polisen på ett eller annat sätt hade valt att rikta sin uppmärksamhet åt detta håll, vilket man enligt min mening alltså borde ha gjort.

Polismyndighetens ansvar

Polisen har ansvar för utförandet av de uppgifter som framgår i polislagen. Till dessa uppgifter hör att skydda enskilda mot brott och att på sätt som tidigare beskrivits i samarbete med sociala myndigheter vidta åtgärder när barn är i behov av skydd. Polismyndigheten i Jönköpings län har i enlighet med den bedömning som redovisats ovan inte levt upp till dessa åligganden.

Enligt gällande författningar ska som framgått en förundersökning som gäller våld eller hot mot närstående och tidigare närstående ledas av åklagare. Har en sådan förundersökning inletts av polisen ska ledningsansvaret snarast övertas av åklagaren. Den rättsliga regleringen medger att polisen under mellantiden håller förhör och vidtar andra utredningsåtgärder. Den lämnar med andra ord polisen viss frihet att avgöra vad som ska göras innan en åklagare kontaktas.

I detta fall inleddes förundersökning av polismyndigheten i samband med AA:s anmälan. Ungefär en och en halv timme efter det att målsägandeförhöret avslutats kontaktades jouråklagaren. Det innebar att förundersökningsledningen överlämnades. Polismyndigheten var alltså ansvarig för brottsutredningen fram till att ärendet föredrogs för åklagaren.

Förundersökningsledningen övergick i enlighet med detta till åklagaren strax efter klockan ett på natten. Vid det laget borde ytterligare utredningsåtgärder ha vidtagits eller åtminstone påbörjats. Polismyndigheten är ansvarig för att så inte skedde. Myndighetens ansvar i det hänseendet måste även ses tillsammans med de skyldigheter myndigheten i alla händelser hade när det gäller hotbild och skyddsbehov.

Åklagarens ansvar

Att åklagare ska leda förundersökningar om hot och våld mot närstående beror bl.a. på att de förväntas vara bättre skickade än polisen att göra detta. Det finns därför skäl att ställa relativt höga krav på hur förundersökningsledarskapet fullgörs i sådana fall. I den mån hot av det slag som här förekom är vanliga kan detta inte tas till intäkt för att tona ned deras betydelse. Det innebär om något att kravet på professionell, icke slentrianmässig bedömning ökar.

GG:s ställningstagande att det som vid hennes kontakt med polisen hade kommit fram inte kunde läggas till grund för ett frihetsberövande av DD har godtagits av hennes överordnade. Om man utgår från att inga andra uppgifter än de hon uppger

sig ha mottagit fanns att tillgå ter sig detta i och för sig korrekt. Enligt min mening var informationen dock sådan att det fanns skäl att, som jag redan utvecklat, söka bredda och fördjupa beslutsunderlaget. Det bör därvid framhållas, att det inte var recidivfara i meningen risk för återfall i hotbrott som behövde belysas. Vad saken gällde, och vad som motiverade att ärendet ägnades särskild uppmärksamhet, var risken för att DD skulle gå från hot till handling.

Frågan är alltså vad GG gjorde för att få ett så fullödigt underlag som möjligt för att kunna utöva sitt ansvar som förundersökningsledare. Besvarandet av den frågan försvåras av att hon helt underlät att dokumentera sina överväganden och åtgärder – som HH noterat antecknade hon inte ens att hon övertagit förundersökningsledningen. Dokumentations skyldigheten under en förundersökning är ett elementärt åliggande som borde sitta i ryggmärgen på en erfaren åklagare. Det är anmärkningsvärt att GG helt ignorerat den. Det är svårt att av detta dra någon annan slutsats än att hon inte ansåg att detta ärende krävde någon större uppmärksamhet från hennes sida.

Jag noterar vidare att GG i sitt yttrande anfört att polisen inte ”lyfte [...] fram något som gav anledning till en annan bedömning än den jag redovisat, utan jag fick intrycket av att föredragande polismannen delade min uppfattning att vidare åtgärder kunde anstå”. Det föranleder påpekandet att en förundersökningsledare i ärenden av detta slag inte kan begränsa sitt ansvar till sådant som den föredragande polismannen lyfter fram och inte heller luta sig mot de bedömningar hon får intryck av att föredraganden gör. Att döma av det hon själv uppgett gjorde hon därvid inte heller något försök att bilda sig en helhetsuppfattning av situationen.

Det finns sammanfattningsvis skäl att erinra om att GG var fullt ut ansvarig för brottsutredningen från och med att ärendet föredrogs för henne. Såväl det förhållandet att hon inte gav några utredningsdirektiv som bristen på dokumentation talar för att hennes förundersökningsledarinsats på natten inte var tillräckligt aktiv och inte motsvarade de krav som följer av att förundersökningsledarskapet i ärenden av detta slag ska utövas av åklagare.

Sammanfattning

Polismyndigheten i Jönköpings län kritiserar för att inte ha skaffat sig ett bättre underlag för sin bedömning av allvaret i det hot som framställdes och för att inte ha vidtagit någon åtgärd för att förvissa sig om att barnen inte for illa, eller för att säkerställa att ansvaret i det hänseendet övertogs av annan myndighet.

Polismyndigheten har därvid även brustit i det ansvar den haft för förundersökningsledningen fram till dess att denna övertogs av åklagare.

Kammaråklagare GG kritiserar för sitt passiva sätt att utöva förundersökningsledningen sedan hon övertagit denna och för att som förundersökningsledare helt ha åsidosatt sin dokumentationsplikt.

Det stod inte i myndigheternas makt att förutse det som inträffade morgonen efter det att AA vänt sig till polisen och det är långtifrån möjligt att slå fast att ett mer aktivt förhållningssätt hos polis och åklagare, i linje med den bedömning som här gjorts, skulle ha förhindrat händelsen. Den kritik som nu riktats mot myndigheterna ska därför inte uppfattas så att dessa enligt min mening kan hållas ansvariga för AA:s död.

Det är likväl angeläget att det allmännas företrädare begrundar vad som kunde ha gjorts för att förhindra den enskilda tragedi som mordet på AA innebar. Regeringen har nyligen tillsatt en nationell samordnare mot våld i nära relationer (Dir. 2012:38). Orsaken till denna åtgärd är främst det stora antalet fall av våld, hot och trakasserier mot kvinnor, begångna av män som de haft en relation med. Den nationella samordnaren ska bl.a. verka för att öka effektiviteten och kvaliteten i arbetet mot våld i nära relationer, varvid särskilt fokus ska läggas på rättsväsendet. En kopia av detta beslut sänds mot den bakgrunden till Regeringskansliet och den nationella samordnaren, för kännedom.